

Pietní průvod Prahou, 20. leden 1969
(Foto: Miroslav Hucek)

Reakce společnosti

Již večer 16. ledna 1969 vysílal rozhlas zprávu o sebeupálení studenta J. P. V dalších dnech pak následovaly stovky zpráv, reportáží a komentářů k Palachovu činu jak v domácích, tak zahraničních médiích. Veřejnost byla Palachovým radikálním protestem šokována a otřesena. Namísto politické aktivity, ke které Palach ve svém posledním dopise vyzýval, se lidé pohroužili do sebe.

Čin, ohlášený jako politický, vypadá z politického kontextu. Vnitřní i vnější účast lidu je nesmírná. Vyjadřuje se však mlčením. Zástupy na Palachově pohřbu měly obrovskou fyzickou sílu. Ale všichni zůstali tiši a obráceni do sebe, poznamenal již v únoru 1969 literární kritik Jindřich Chaloupecký.

Jednou z prvních akcí na podporu Palachových požadavků byla hladovka, kterou 18. ledna 1969 zahájila skupina mladých lidí pod rampou Národního muzea. Hladovkáři zůstali v mrazu pod stany čtyři dny, poté byla hladovka ukončena. 20. ledna 1969, den po smrti Jana Palacha, prošel Prahou pietní průvod, kterého se zúčastnilo několik desítek tisíc lidí. Akce organizovaná Svazem vysokoškolského studentstva Čech a Moravy začala na Václavském náměstí a skončila před budovou Filozofické fakulty UK. Z jejího ochozu promluvil několik řečníků. Podobné trýzny se uskutečnily také v mnoha dalších městech Československa. Podobně jako v srpnu 1968 se hlavním shromaždištěm veřejnosti stalo pražské Václavské náměstí. Před sochou svatého Václava, která byla vyzdobena řadou letáků, Palachových portrétů a svíček, stála čestná stráž s vlajkou. Na kašně před Národním muzeem byla zase vystavena posmrtná maska Jana Palacha, kterou studentům věnoval sochař Olbram Zoubek. Již v lednu 1969 reagovali na Palachův čin také básníci. V básních, které vycházely v novinách a časopisech, působivě zachytili tehdejší atmosféru.

Hladovka u Národního muzea začala 18. ledna 1969. Účastnilo se jí přibližně 15 mladých lidí (Foto: Dagmar Hochová)

Jeden z účastníků hladovky (Zdroj: Národní muzeum)

Stany účastníků hladovky před Národním muzeem, 20. leden 1969 (Foto: Milon Novotný)

V čele pražského průvodu 20. ledna 1969 nesli studenti černé vlajky, Palachův portrét a standartu s českým lvem (Foto: Jiří Všecký)

Shromáždění před Filozofickou fakultou UK, 20. leden 1969 (Zdroj: ABS)

Účastníci pietního průvodu v Praze, 20. leden 1969 (Foto: Miroslav Hucek)

Náměstí Krasnoarmějců před Filozofickou fakultou UK bylo 20. ledna 1969 spontánně přejmenováno na náměstí Jana Palacha (Zdroj: ABS)

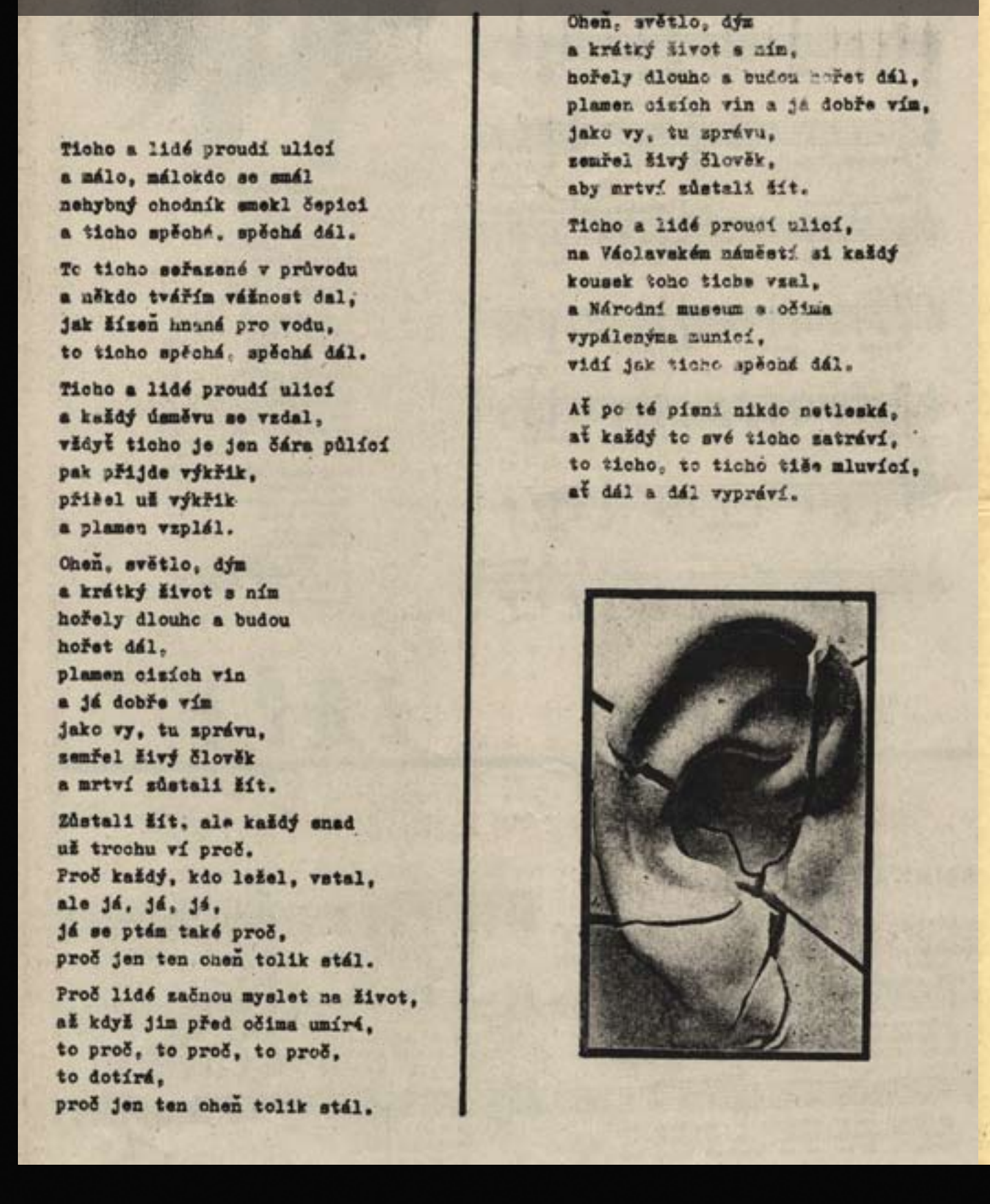
Již o pár dní později bylo náměstí označeno smaltovanými cedulemi. Ty však byly zanedlouho odstraněny (Foto: Milon Novotný)

Cestná stráž před kašnou Národního muzea (Foto: Dagmar Hochová)

Pisnickář Bohdan Mikolášek složil v reakci na průvod 20. ledna 1969 píseň Ticho. Ve stejnojmenném filmu ji později využil režisér Milan Peř (Zdroj: Libri Prohibiti)

Titulní strana deníku Svobodné slovo, 21. leden 1969 (Zdroj: ABS)

Anketa časopisu Universita Karlova, 24. leden 1969 (Zdroj: archiv autorů)

MISTR JAN
Báseň Petra Kopty (Zdroj: archiv autorů)

Zvoni hrana zvoni hrana
Hrana hran z ran rozehraná
Strašnou žertovu hrana Jana
Mistra Jana bez hranice
Chlapce Jana bez hranic
Jehož tělo nechrání
Kromě duše zloha nic
Vzpálo jako letavice
Rozmýšl vyznamně
Komu zvoni hrana: Mně